

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І.Я. Горбачевського**

**НАУКОВО-ТЕХНІЧНИЙ ПРОГРЕС
І ОПТИМІЗАЦІЯ ТЕХНОЛОГІЧНИХ
ПРОЦЕСІВ СТВОРЕННЯ
ЛІКАРСЬКИХ ПРЕПАРАТІВ**

**МАТЕРІАЛИ VII НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ**

27 - 28 вересня 2018 р.

Тернопіль
ТДМУ
«Укрмедкнига»
2018

УДК 615.1

Редакційна колегія: проф. Кліщ І.М., проф. Грошовий Т.А., проф. Марчишин С.М., проф. Фіра Л.С., доц. Вронська Л.В., доц. М.Б., доц. Чубка М.Б., ас. Дуб А.І., асп. Вонс Б.В.

Науково-технічний прогрес і оптимізація технологічних процесів створення лікарських препаратів: матеріали VII наук.-практ. конф. з міжнар. участю (27-28 вересня 2018 р.). – Тернопіль : ТДМУ, 2018. – 384 с.

ніх освітлених ділянках вона росте великими групами. *Verbena supine* L. зростає на вологих піщаних місцях, іноді як бур'ян. *Verbena hybrida* Hort. вирощують з 1830 року, має різновиди, основними сортовими відмінностями яких є величина і забарвлення квіток, наявність плямки в центральній частині чашечки та її форма. Популяції *Verbena officinalis* L. є досить життєвими. Даний вид є стійким до різних екологічних стресів. У природних умовах переважає вегетативне розмноження вербени. Одержані результати свідчать, що види роду Вербена поширені на території західних областей України та наступним логічним етапом дослідження видів є оцінка стану природних ресурсів та запасів лікарської рослинної сировини.

ФІТОХІМІЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ЕФІРНОЇ ОЛІЇ ДЕРЕВІЮ ПАГОРБОВОГО

І.Ф. Дуюн

Запорізький державний медичний університет

Мета дослідження: визначення накопичення ефірної олії та її складу в суцвіттях та листях деревію пагорбового (*Achillea collina* J. Beckerex Reichenh). Методи дослідження: рослинну сировину деревію пагорбового (*Achillea collina* J. Beckerex Reichenh) було заготовлено в 2016-2017рр. (вересень-жовтень) в Запорізькій, Дніпропетровській, Херсонській, Миколаївській області відповідно до вимог ДФУ. Сушіння проведено у сушильний шафі TermolabСНОЛ 24/350 ($t=40^{\circ}\text{C}$) протягом 10 год. Виділення ЕО проводили методом Клевенджеру пристрої відповідно ДФУ з попередньоподрібненої ($d=0,3$ мм) повітряне-сухої рослинної сировини. Вміст ЕО розраховували в об'ємно-вагових відсотках (X). Аналіз компонентного складу досліджуваної ЕО проводили методом ГХ-МС на хроматографі Agilent Technology 6890N з МС детектором 5973N, адаптованим для роботи з капілярними колонками у запрограмованому режимі в поєднанні з комп'ютером. Отриманні результати: встановлено кількісне накопичення ефірної олії в суцвіттях та листях *Achillea collina* J. Beckerex Reichenh $3,99\pm0,34\%$ та $2,19\pm0,19\%$. Ідентифіковано основні компоненти ефірної олії та визначено їх кількісний вміст: 1,8-ци-

неол, терпінен-4-ол, камфора, α -терпінеол, сабінілацетат, тимол, каріофілен, гермакренD, неролідол, каріофілен-оксид, β -евдесмол, хамазулен. Рослина має тривалий термін вегетації, що сприяє накопиченню ефірної олії та азуленів в її складі.

Висновки: на основі проведеного фізико-хімічного аналізу методом ГХ-МС, встановлено перспективність використання трави деревію пагорбового для отримання ефірної олії з високим вмістом похідних біологічно активного азулену та можуть бути рекомендованими для застосування в медицині одночасно з травною деревію звичайного.

ВИВЧЕННЯ ЯКІСНОГО СКЛАДУ ТА КІЛЬКІСНОГО ВМІСТУ ФЛАВОНОЇДІВ У ТРАВІ ДЕЯКИХ СОРТІВ РОДУ ЖОРЖИНА

Н.І. Ільїнська, Т.М. Гонтова, С. В. Романова

Національний фармацевтичний університет
botanika@nuph.edu.ua

Однією з поширених груп БАР лікарської рослинної сировини (ЛРС) є фенольні сполуки, що володіють широким спектром біологічної активності. Серед даної групи речовин увагу привертають флавоноїди, що входять до складу препаратів з антиоксидантною, капіляррозміцнюючою дією, використовуються при лікуванні серцево-судинних захворювань. Тому пошук перспективної ЛРС, що є джерелом флавоноїдів, є актуальним питанням.

На сьогодні все більший інтерес викликають рослини, що культивуються та є перспективними для фармакологічного вивчення. До таких рослин можна віднести рослини роду жоржина (*Dahlia* Cav.). Вивчення хімічного складу сортів Ken'sFlame, Gebu, LaBaron виявило гідроксикоричні та фенолкарбонові кислоти, флавоноїди.

Для аналізу використовували траву, висушену до повітряно-сухого стану сортів жоржини: GittisAttention, Nenecazy, ColoradoClassic. Проводили якісні реакції з 1% розчином заліза III хлоридом, 10% розчином лугу та реакцією за Бріантом, хроматографування проводили методом паперової хроматографії у системах розчинників: I –